

JAKKE HOLVAS

DANDYT, KEIKARIT

TEORiatehtaan 1990-LUKU

ntamo

DANDYT,
KEIKARIT

JAKKE HOLVAS

DANDYT, KEIKARIT

TEORiatehtaan 1990-luku

NTAMO

Kirjan kirjoittamista ovat tukeneet Alfred Kordelinin
säätiö ja Suomen tietokirjailijat.

© 2015 Jakke Holvas
ISBN 978-952-215-585-6

Ulkoasu Make Copies

Valmistaja
BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

2015
ntamo
www.ntamo.net

Tämä kaikki alkoi teeskentelystä.

Ensin leikimme, että asiat olisivat näin.

Vähitellen huomasimme, että asiat todella ovat näin.

Miksi kirjan nimi on juuri Dandyt, keikarit? Kohtalainen kysymys, sillä nimeä on hiukkasen mietitty. Kerrotaan taustaa. Warholin filosofisesta kirjasta löytyy parahultaisia väliotsikoita, joista yksi on Huoneen täydeltä karkkia, ja toinen on Psykiatrini ei koskaan soittanut takaisin. Barth on kirjoittanut The Friday Bookiin esseen, jossa hän pohdiskelee, millainen nimi sopii kirjalle. Miksi esimerkiksi Tolstoilla on Sota ja rauha eikä missään tapauksessa Rauha ja sota. Tosin nyt pitää edetä sen verran vikkellästi, että Barthin kelailuja ei ehdi pyöritellä, vaan mennään suoraan omiin suosikkiniimiin. Ja sitten tulee Hitler. Viesti oikeiden ihmisten maailmasta. Lopullinen totuus, kaikesta. Siinä kolme onnistunutta. Oikeastaan kriteerini ovat tiukemmat. Siispä jatketaan. Maistelen asiaa kielelläni. Olen aina pitänyt tautologisista henkilöiden nimistä. Ajatelkaa esimerkiksi sukunimeä, joka on kuin etunimi, kuten opiskeluaikojen ystäväni Lauri Seppo. Tai Erkki Kari, tuo idiomisanakirjan kirjoittaja. Onhan se hienoa, että varsinainen sukunimi ei tule koskaan! Voidaan kuvitella ihminen nimeltä Heikki Antero Jorma Kari. Siinäpä näkyy mielettömästi nimiä, ja siitä huolimatta jotain tuntuu puuttuvan. Mutta asiaan. Mitä tämän kirjan nimeen tulee, niin 90-luvulla naureskelin Kjell Westön ja kumppaneiden taiteellisille kirjan nimille, jotka olivat jotakin sellaista kuin Runar, Gunnar. Tai Veljeni, Absalon. Ratkaisevin vaikutus taisi kuitenkin olla Rauni Mollbergin elokuvan nimellä Ystävät, toverit. Siinä jankataan samaa sisältöä. Oih voih ymmärrän toki, että ideana on paradoksaalisuus ja että tuommoisiin nimiin on sisältyvinään syviä merkityksiä, nerokkaita konnotaatioita ja denotaatiota, mutta eipäs suostuta huiputettavaksi. Myönnetään heti, että sellainen perustelu on

noloa pelleilyä. Olkoon tavoitteena mieluummin pelkkä hokeminen. Päätin 90-luvulla, että jos joskus viskaan Teoriatahtaan jutut kirjaksi, mikä tässä siis on tekeillä, toisto alkaa jo kansilehdeltä. Dandyt, keikarit.

Oli minulla muitakin mahdollisuuksia kirjan nimeksi. Yksi oli Lakaisijat. Toinen oli Silitysrauta – yleiskriittillinen essee. Kolmas oli Wille zur Ohnmacht (ideana se, että ihminen selviytyy tukehtumatta vain väistämällä tarpeeksi usein käskyjään, tottelematta itseään – se ei ole helppoa, sillä vaatii voimia päättää, että tekemättä jättäminen on oikein). Metka nimi olisi myös ollut irreversiibeli Luopio ei voi palata. Tai Nothing Special! Tai Ideoita, ideoita.

Tämän opuksen lajityyppi on poseeraus. Luon poseerauskirjallisuutta. Kirjani nimi voisi olla Olevinaanoloa. Tai koska minulla on korkealta paikalta avautuva yleisnäköala, naseva nimi olisi Halveksintaa (kanteen asetelma Watteaun Puutarhajuhlasta). Dandyt, keikarit – filosofista poseerausta, esseistinen asento. Dandyt, keikarit – liioitelma. Let's face it, kukaan ei pyytänyt tätä elvistelykirjaa minulta. Ja kuitenkin, kun tämä kirja on julkistettu, se on lajinsa ensimmäinen ja pelättävissä on kokonainen poseerauskirjallisuuden vuosi. Tiedän kohtaloni. Valikoitujen vastaanottajien keskuudessa Dandyt, keikarit saa ansaitsemansa huomion. Kirjan päätteeksi, sen voin luvata, lukijat on ihanasti haukuttu ja omahyväisyyteni rehottaa. Uutiseksi minusta ei ole, koska ihmishenkiä ei ole menetetty. Mutta suoritan debiili-ideoiden armomurhia ja lapioin banaliteettien joukkohautoja umpeen. Olen hienostelija, kerrassaan prinsessa, mutta en pelkää latteuksia! En pelkää enää! Antaa tulla sitä sentraalisantran viisautta, antaa tulla ties mitä elämän rojua! Käyn silti käsiksi pohjasakkaan, älyn sedimenttiin. Välillä solvaan muita pelkästä ikävystymisestä.

Vaan ei saa synkistyä. Kirjassa kuvattava ajanjakso, 90-luku, ei ollut synkkä. Se oli iloinen! Ruumiillisuus, kristillisyyys ja

kuoleman kontemploti eivät olleet 90-luvulla ainoita tapoja liittoutua kirjallisuuden ja filosofian kanssa. Jos näin olisi ollut, en olisi päätenyt alalle. Sitä paitsi onhan ajateltava eteenpäin. Kärsimys, Erilaisuus, Halu – näitä teemalauluja yliopiston taitiden tutkimuksen ja filosofian laitokset kaikuvat myös tulevaisuudessa, ellei vaihtoehtosten jankutusten olemassaoloa tehdä tiettäväksi. Toki oli 90-luvulla alkeellista torjuntaakin. Kuinka paljon näinkään sellaisia tutkijoita – tai, noh, pikemminkin proseminaarikirjoittelijoita – jotka kirjoittivat esimerkiksi Nietzschestä, koska eivät pystyneet olemaan vaitikaan. Ylipäänsä oli hämmästyttävää, kuinka jotkut kirjoittivat ainoastaan siksi, että saivat omaa tekstimongerrusta suojakseen, eräänlaiseksi peitoksi ja turvaksi maailmaa vastaan. Torjunta kirjoittamisen motiivina. Entä nuo kaikki rajoittuneet käsitykset Asiallisuudesta? Huh. Tai aneemiset habermasilaiset ihan teet kommunikaatiosta, esikuvat unilääkkeinä. Luoja tietää, kuinka usein seminaareissa ja praktikumryhmissä oli henkilö, jonka mukaan mikään ei ollut tiedettä, ellei siihen saatu kaavaa, formalisointia. Tuollainen ihmisen muodon saanut veroilmoitus vei kyllä voiton kaikista.

Mistä keikarointini tulisi alkaa? Aristoteles kirjoittaa: Aluksi sanotaan sitä, mistä johonkin kuuluvana kokonaisuus ensimmäiseksi lähtee syntymään; sellainen on esimerkiksi laivan köli ja talon perustus – eläinten osalta toiset olettavat sydämen, toiset aivojen ja toiset jonkin muun olevan tällainen. Descartes mainitsee yhtenä tieteellisen metodin maksiimina sen, että hänen aikomuksenaan on noudattaa ajattelussaan järjestystä siten, että aloittaisi yksinkertaisimmista ja helpoimmin ymmärrettävistä seikoista ja vasta vähitellen, kuin asteittain, kohoaisi saamaan tietoa kaikkein monisymisimmistä seikoista. Marx puolestaan halveksii rakennusmestareita, jotka pystyttävät rakennuksesta muutamia asuinkerroksia ennen kuin laskevat sen peruskiven.

Kelpo juttuja nuo filosofien aloitukset, mutta minäpä heitän

pätkää pätkän perään, ja jälkeäni voi sitten verratta vaikkapa Nikomakhoksen etiikkaan ja Iliakseen. Ei suunnitelmaa. Kuljen jännitystilojen linjaa. Vähemmän tärkeää on se, mitä fabuloin, puhunko puutaheinää vai en. Tärkeämpää on se, kuinka sen teen. Onnistumiseni mitataan sillä, millaisen tekemisen maun, sävyn, asenteen ja tyylin onnistun antamaan. Poseeraus kriteerinä. Onhan sitä aiemminkin syntynyt kirjoja ylimaallisuuden sivutuotteena. Tämän kirjan luettuanne tiedätte, mitä näkemisen täytyy merkitä ihmiselle, joka on ollut koko ikänsä sokea. Yleensä kirjat ovat alhaista inhimillistä höpinää, mutta tällä kertaa lukemiseen on aihetta. Dandyt, keikarit on täällä! Tuskin voitte pidättää iloanne! Tulen hankkimaan mestareiden viitat vanhoilla keinoilla: pari ideaa, reilusti ylimielisyyttä. Leb't ich, wie Götter, und mehr bedarfs nicht.

80-luvulta tultaessa

Tiemme yhtyivät vuonna 1989. Kaksi meistä tapasi ensimmäisen kerran Tampereen Tullikamarilla. Istuimme samaan pöytään. Ja tiedätekö, hyvät lukijat, arvon kokijat, tuolloin laskettiin siemenet yleiselle rajuudelle! 80-luvun lopulla joka suunnasta tupsahteli esiin kiukkuisia vihaisia miehiä. Tahdoimme mukaan! Opiskelimme molemmat 1988 kansanopistoissa. Toinen meistä oli Orivedellä kirjoittajakoulussa, toinen puolestaan luki Karkun opistossa yhteiskuntatieteitä. Yhteinen sävel ei löytynyt kansanopistoista, vaan – raffinement! – pienlehdistä. Selvisi, että toinen oli tehnyt Vantaalla lukioaikoina pienlehti Seppoa (1984–88), jonka hajakappaleita toinen oli Tampereella lukenut. Kävi myös ilmi, että tamperelainenkin oli kunnostautunut omakustanteiden alalla. Pienlehden nimi oli Sairaskertomus (1985). Ja nyt puhutaan todella pienestä lehdestä, joka oli kooltaan noin neljäsosa A5:sta. Joka tapauksessa vuonna 1989 Tullikamarin ravintolapöydässä tehtiin perustavia ratkaisuja! Arvatkaa mitä. Vaviskaa odotuksessan-

ne... Päätimme tehdä vielä yhden pienlehden! Ei enää aggressiivista punklehteä eikä asenteellista mustaa huumoria, vaan avantgardekirjallisuutta ja filosofiaa.

Vuonna 1989 toinen meistä tuli Helsingin yliopistoon opiskelemaan, pääaineena kulttuuriantropologia. Pääsykoekirja, Marja-Liisa Swanztin mestarillinen Tansanian nainen, alleviivattiin moneen kertaan ja erivärisillä kynillä. Ensimmäisenä syksynä tuli käytyä parillakin myyttikurssilla, sosiaaliantropologian oppihistoriaa opiskelemassa sekä Systemaattinen johdatus filosofiaan -kurssilla. Kulttuuriantropologian professorina toimi Matti Sarmela. Sarmelaa kutsuttiin tuolloin köyhän miehen Linkolaksi.

Postmoderni, postmodernismi, postmodernisuus – miten sitä haluttiinkaan kutsua – tuli tutuksi. Ramppasimme Helsingin yliopiston päärakennuksen, Porthanian ja Metsätalon kopiokoneilla jäljentämässä luettavaksemme suunnilleen kaikki silmiimme osuneet postmodernia käsittelevät artikkelit. Suurin osa tietysti roskaa. Mutta vain laadullisesti. Itse aihe oli selvittämisen arvoinen. Sitä ei vesittänyt mikään kuulemamme tendenssikritiikki tyyliin: Eikö Foucault ole aika passé? Vuonna 1990 kopioinivaskoihimme kuuluivat muun muassa Jussi Kotkavirran kirjoitus *Il faut être absolutement (post)moderne* – Adorno ja Baudrillard (T&E 4/85), Keijo Rahkosen Radion negatiivinen ekstaasi (Tiedotustutkimus 3/88) ja Jussi Vähämäen käsittelemä tanskalainen Nietzsche-tulkinta, Lars-Henrik Schmidtin väitöskirjan esittely otsikolla *Immetafysiikan bakkanaalit* (T&E 4/89). Kun Bataille alkoi Suomessa enemmän kiinnostaa, tai mitä nyt enempi kiinnostuminen Suomessa olla voi, Vähämäki kirjoitti jutun *Eroitiikan omeletti* (T&E 1/88). Tekstissä epäiltiin, että Bataillen seksuaalisen transgression lataus on vanhentunut ja korvautunut Warholin motolla: mieluummin nauran sängyssä kuin teen sitä. Vähämäki oli myös

ainoa vakavasti otettava suomalainen tutkija, joka tiedejulkaisuissa kritisoi Derridaa (Sosiologia 4/89).

Kuulen jo nillityksen: Ei kai kirjasi ole liian teoreettinen? Vastaan, että on. Paukuttelen henkseleitä, jos kirja tuntuu hankalan käsitteelliseltä. Laitoin silkkaa ylimielisyyttäni heti tämän kirjan alkusivuille Aristotelesta, Descartesia ja Marxia, että erilaiset mutkattomat lukijat luopuisivat lukuyrityksistä. Ohutta yläpilvää. Katson ylen jokaista maankamاران hipaisemista. En tosiaankaan halua liian lähelle itse asioita. Minua kiinnostaa asioiden hypoteettinen puoli. Liikemiehet mielistelevät todellisuutta, eivät herrasmiehet. Ja jos joku umpi-ideologinen mutta tietenkin omasta mielestään pelkästään käytännöllinen ihminen ei tunnista asioita, joista puhun, se pelkästään ilahduttaa minua. Joka lukee Teoriatehtaan tarinan, tuottaa minulle hupia. Joka ei lue, myös hupia, joskin hykertelyni syyt ovat toiset. Seuraavilla sivuilla loihdin lisää hämääriä kommentteja, jotka avaavat ammottavia kuiluja jalkojenne alle. Onhan tässä taas jaariteltu. Muistutetaanpa lukijaa, että tämä ei ole mikä tahansa kirja vaan Dandyt, keikarit! Pyyhkiikää filosofiset kyyneleetne, täältä tullaan! Teoriatehdas!

Siitä se sitten lähti, 90-luku.

1990

Gonna get up, gonna get up

Gonna get up, whoa

Gonna get up, gonna get up

Gonna get up, ooho

Tammikuu

1990-luku alkoi, kun sanomalehtikriitikko ei ymmärtänyt Roo Ketvelen esikoisrunokokoelmaa Kivisikiö. Parin päivän kuluttua kriitikko sai Ketvelen kirjoittamaan vastineen: Syistä, joita en tässä yhteydessä kavalla, tiesin Helsingin Sanomain koettavan murskata runouteni nimeltään Kivisikiö. Mutta menettelytapojen tasottomuus hämmentää herkän taiteilijasieluni.

Sepä oli Ketveleltä mieluisa herja. Makeaa täydennystä karvaisiin ruoskaniskuihin ja viuhuviin pyssynluoteihin. Teoriatetailijat olivat jo 80-luvulla lukeneet Ketvelen kirjoituksia Rumbasta. Teiskon ihmelapsen tyylilajit Quenaun määritelmien: metaforisuus, synchysis, onomatopoeettisuus, ryhmitettyjen sanojen permutaatiot, hienostelevuus ja ynseys. Olimme myös nähneet iltapäivälehden haastattelun, jossa 20-vuotias Ketvel kävelykeppi sormissaan lupasi uudistaa suomalaisen runouden. Mieleen tuli Hans Selo, joka oli 80-luvun puolella luonnehtinut Aloha!-lehden haastattelussa Diivaansa: Mä haluan keikaroida ja diivailla, ja käyttää laajaa sanavarastoa. Tässä on varmasti laajin sanavarasto, mitä koskaan on ollut suomen kielessä. Toisessa haastattelussa Selo oli sanonut pyrkineensä tekemään romaaninsa ensimmäisen luvun mahdollisimman vaikeaksi, sellaiseksi, ettei sitä pystyisi lukemaan tavallinen ihminen, koska hän halusi vaikuttaa täysin ylivoimaiselta. Riehaannuimme kieltä uudistavasta Ketvelestäkin, jonka kirjoitusten jäljiltä maailma järjestään muuttui ihmeel-

lisemmäksi. Kerrassaan reipasta! Tätä lisää! Juuri tällaisesta amplifikaatioita!

Tulen luettelemaan tässä kirjassa myös 90-luvun uutisointia. Tarjolla retrospektiota maailmanmenosta. Teoriatedhas ei tosin noina aikoina ollut kiinnostunut uutisista. Kirjan luettu-
anne ymmärrätte miksi.

Helmikuu

Tasa-arvovirkamies Marianne Laxén sai pornopostikortin miehiltä, jotka kutsuivat itseään Tupolevin veljeksiksi. Yksi postittajista oli silloinen STTK:n puheenjohtaja ja myöhemmin valtakunnansovittelijaksi nimetty Jorma Reini. Kortin muita allekirjoittajia olivat LTK:n toimitusjohtaja Jarmo Pellikka ja johtaja Stig-Erik Leiponen. Kortissa oli pippeleitä ja siinä luki: Palkkaerot poistettava, keskityttävä olennaiseen.

Maaliskuu

Yo, c'mon move this. Cindy Crawford juoksemassa hiekkarannalla, nojaamassa puunrunkoon, korjaamassa hiuksia otaltaan. Shake that body for me. Leveä hopeinen rannekoru. Keikkuva kuvaus, valkoisia välähdyksiä. Farkkutakki. Kynsilakka. Revlon.

Huhtikuu

Twin Peaks -televisiosarjan ensimmäinen jakso esitettiin Suomessa. Syntyi kommunistien ja kansandemokraattien perustamana uusi puolue, Vasemmistoliitto.

Ilmeisesti, ilmeisesti. Kai niinkin sitten kävi. Eipä Teoriatedhas tullut sellaista silloin huomanneeksi, koska elimme teoriassa emmekä päivänpolttavassa todellisuudessa. Minkä me sille voimme, että olimme sellaisia hengen grandseigneu-

reita. Minkä me sille voimme, että tietty jalo herra, diplomaatti Intiasta, tuli meitä tervehtimään. Diplomaatti liittyi juhla joukkueeseemme muutamien muiden suurta huomiota herättävien tähtien joukkoon, kuten ylevämielisen senaattorin pojan, nuoren varakreivin, erään kuuluisan markiisin ja yhden prinssin. Toki joukossa oli myös muita, joiden tittelit ja hyveet olivat tuntemattomia. Ei sitä kaikkea voi muistaa.

And time won't take

My love away

Ooho, ooho, ooho, ooho

90-luvun anamneesiimme kuului taiteentutkija Tom Sandqvistin sekoileva kirja Rajamailla. Sandqvist sanoi tuolloin lehtihaastattelussa ihan kohtalaisesti, että suomalaisilla taiteilijoilla olisi periaatteessa nytkin mahdollisuus tuottaa ongelmakeistä taidetta, joka syntyy teoreettis-analyttiseltä pohjalta. Mutta taiteen ehtojen pohtiminen vaatii vankkaa taidehistoriallista ja filosofista taustaa.

Toukokuu

Boris Jeltsin valittiin Venäjän federaation presidentiksi. Sitäkään tuskin huomasimme. Keväällä tuli käytyä muun muassa Uskontotieteen, Kansatieteen, Kulttuurien tutkimuksen ja Filosofian historian johdantokurssilla, lisäksi Tieteenfilosofian sekä Etiikan ja yhteiskuntafilosofian täydennyskurssilla. Päälle päätteeksi Sosiologian johdanto sekä Väestötieteen johdanto.

Nivea Creme Dush, mieto suihkuvaaho. Creme Dush puhdistaa, hoitaa ja kosteuttaa koko ihoasi. Creme Dush.

Kesäkuu

Suomen keskustan puheenjohtajaksi valittiin Paavo Värysen tilalle 36-vuotias kansanedustaja Esko Aho.

Se oli meille tuolloin täysin merkityksetöntä, suorastaan kiehtovan yhdentekevää. Ei ehkä pitäisi valittaa, mutta meidän oli hiukkasen työlästä saada poliitikkojamme sopimaan siihen kuvaan joka meillä oli aristokraatista. Minkä me sillekään voimme, me teorianehtailijat, että kun olimme ystäviemme kanssa kainosti uistelemassa kuhaa, merikotkat lensivät seuraamme komplimentoimaan, että olimme ylimysolentoja. Minkä me sille voimme.

Kesä, helle, pölyinen maa. Autosta nousee nuori nainen, valkoinen paita, farkut. Kaksi pikkupoikaa katsoo aidan takaa. Nainen kävelee ja heilauttaa hiuksiaan. Pitkät raajat, tummat ripset, silmät puolittain suljettuna, leuka hiukan pystyssä. Hyönteisiä iltapäivän auringossa, ränsistyneen puurakennuksen verannalla limsa-automaatti. Nainen tyydyttää janoaan tölkillisellä Pepsiä. Toinen pikkupojista: Wow, is that a great new Pepsi can or what.

Elokuu

Irak hyökkäsi Kuwaitiin. Haukottelimme. Pet Shop Boys julkaisi Being Boringin. Baudelairin vastaveto: Laskelmallisesta oveluudesta tai säätynsä sanelemista syistä dandy on tai teeskentelee olevansa ikävystynyt. Teorianehdas ihaili tylsistyneisyyttä.

1760-luvun keikarien mukaan minkään asian vuoksi ei saanut näyttää liikuttuneelta. Englantilaisten dandyjen perusohjeena oli, että he olivat olevinaan ikävystyneitä kaikkeen, tunsivat olevansa kaiken yläpuolella. Punaisessa ja mustassa on lontoolainen ruhtinas Korasoff. Istuvat housut, elegantisti leikattu tukka. Korasoff johdattaa oikeanlaiseen väsyneeseen

ikävystyneisyyteen. Hänen mukaansa ei saa näyttää synkältä kuin trappistimunkki, koska silloin menee liiallisuuksiin vakaumuksen periaatteissa. Surullinen ulkomuoto ei ole hyvän maun mukaista, on näytettävä väsyneeltä. Korasoff neuvo: Jos näytätte surulliselta, toinen ajattelee, että teiltä puuttuu jotakin, että olette jossakin asiassa epäonnistunut. Ja silloin joudutte alempiarvoiseksi. Mutta jos esiinnytte ikävystyneen näköisenä, niin sen sijaan toinen henkilö, joka on turhaan koettanut miellyttää teitä, on alempi.

Ikävystyneisyys!

Sitten on myös blasé-asenne, ah! Blasé kuvaa tunnetta, jolloin eroilla ei ole enää arvoa. Blasén vallassa oleva pitää kaikkia olemassa olevia asioita yhtä ikävinä ja harmaina, ei kiinnostumisen arvoisina. Blasé ei devaluoi asioita sinänsä, vaan blasé merkitsee välinpitämättömyyttä asioiden erityisominaisuuksien suhteen. Simmel tätä selitti. Me Teoriatehtaassa koimme, että Simmelin haluton blaseerautunut hahmo oli ihan fine, mutta diagnoosi päättyi vulgaaristi. Blasé-tyyppi rupesi nimitäin hakemaan äärielämyksiä kompensatioksi. Silloin blasé oli mielestämme sham-noble.

Teoriatehtaan 90-luvun alun omat tylsyysversiot olivat jonkinlaista pohjoisen väsymystä, la fatigue du Nord. Tylsyys ei liittynyt siihen, että kaikki tuntuisi samanlaiselta, vaan tuolloisissa intellopiireissä meidän tylsistymisemme oli pikemminkin seurausta erilaisuudesta. Tylsyys johtui kiihtyvällä vauhdilla lisääntyvien erilaisten komponenttien moninaistumisesta. Tylsistytimme kuullessamme fraseologiaa moninaisuudesta ja eroista. Tahdoimme differenssin tilalle indifferenssiä: eläimet, kivet, naiset. Differenssi oli vakavaa, mutta indifferenssi ironista.

Koimme myös mykkyyden ironiana. Ilmaisuhaluisten ja -pakkoisten taidettyyppien oli tietenkin vaikea hyväksyä hiljaisuuden ironista voimaa, mutta me Teoriatehtaassa saimme siitä

ilomme. Itse tosin olimme äänessä, emme lainkaan hissuksiin. Soitimme toisillemme kiivaita puheluja, ja – kyllä, teorian ja käytännön ristiriidan riemujuhlaa – kohkasimme äänettömyyteen, elottomuuteen ja ikävystyneisyyteen liittyvillä teorioilla.

Syyskuu

Helsingin yliopisto täytti 350 vuotta. Juhlapuheen piti teoreettisen filosofian professori Ilkka Niiniluoto. Niini painotti tiedon ja koulutuksen korostamista kulutuksen, ympäristön pilaamisen ja asevarustelun sijaan.

Tuolloin ilmestyi Baudrillardin *La Transparence du Mal*. Siinä B tarjoili fatalismin ja seduktion rinnalle uutena käsitteenä seuraamisen.

Aluksi kaduilla seurataan satunnaista ihmistä, tunnin tai kaksi. Lyhyissä jaksoissa, vailla erityistä suunnitelmaa. Seuratavan elämä näyttää kulkevan mielivaltaista rataa. Seuraat jotakuta askel askelelta. Hänellä ei ole suuntaa, hän on matkalla ei-mihinkään. Hän saattaa aistia, että jokin on astunut hänen tilaansa ja muuttanut sitä. Se ei riitä, että voi omistaa toisen, olla arvokas ja tärkeä toiselle. Ylpeys vaatii myös olemaan kohtalo toiselle. Olet toisen kohtalo, kun viettelet hänet, ohjaat hänet tietylle tielle. Hän tulee suuntaan, jolla ei ole merkitystä sinulle, mutta jolla on ehkä hänelle merkitystä. Tai toisin päin: Hän on sinun kohtalosi. Seuraa ja katsoo sinua, viettelee, pelaa kanssasi. Ihmisten välillä on tällainen yhteys, fataali kytkentä, muodossa tai toisessa.

Seuraamista ei voi sopia. Seuraamisen erityisyys katoaa, jos seuraaja ja seurattava kommunikoivat. Ei pitäisi sanoa, että toinen on olemassa, olen tavannut hänet. Pitäisi pikemminkin sanoa, että toinen on olemassa, olen seurannut häntä. Kohtaaminen on liian todellista, tunnistaminen on karkeaa. Kannattaa kiinnittää huomiota, kuinka toisiaan tapaavat ihmiset ovat

”Poseeraus kriteerinä. Onhan sitä aiemminkin syntynyt kirjoja ylimaallisuuden sivutuotteena. Tämän kirjan luettuanne tiedätte, mitä näkemisen täytyy merkitä ihmiselle, joka on ollut koko ikänsä sokea. Yleensä kirjat ovat alhaista inhimillistä höpinää, mutta tällä kertaa lukemiseen on aihetta. Dandyt, keikarit on täällä! Tuskin osaatte pidättää iloanne! Tulen hankkimaan mestareiden viitat vanhoilla keinoilla: pari ideaa, reilusti ylimielisyyttä. Lebt ich, wie Götter, und mehr bedarfs nicht.”

Dandyt, keikarit on muistelma 1990-luvusta.

Eräänä aurinkoisena päivänä kolme nuorta miestä tuli 90-luvulle ja Helsingin yliopistoon opiskelemaan filosofiaa. Teoriатеhtaan jäsenille 90-luvun suuret uutiset olivat merkkipaaluja, joiden ohi dandyt liihottelivat kohti mannermaista filosofiaa ja postmodernia. 90-luku ei ollut Teoriатеhtaan kulta-aikaa Suomen kulttuuritarjonnan takia vaan siitä huolimatta.

Dandyt, keikarit on elitistinen ja sisäänpäin kääntynyt kirja. Se on teos, joka on itse asettanut tasonsa. Dandyt, keikarit on intellektuellikirja, jossa pilkataan intellektuelleja.

Dandyt, keikarit on poseerausta.

9 789522 155856 >

ntamo
www.ntamo.net

ISBN 978-952-215-585-6